

บทที่ 4

การวิเคราะห์ปัญหาในการใช้อาคาร

ในบทนี้จะได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ศึกษาสภาพทางกายภาพของอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการ การตุลาการในบทที่ 3 มาวิเคราะห์ลักษณะปัญหาและสาเหตุของปัญหาในอาคารชุดพักอาศัยของ ข้าราชการตุลาการ โดยการวิเคราะห์ปัญหาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ประเภทและลักษณะของปัญหาทางกายภาพ

4.1.1 ปัญหภายในห้องชุด

4.1.1.1 ปัญหาการขาดพื้นที่ทำงาน

จากการศึกษาพื้นที่ใช้สอยและพฤติกรรมของผู้พักอาศัยในห้องชุดพบว่าผู้พักอาศัย ส่วนใหญ่ มีการพักอาศัยในแบบครอบครัวเดี่ยวมีจำนวนสมาชิกในการพักอาศัยประมาณ 3-4 คน ต่อ 1 หน่วย และเกือบทุกห้องชุดพักอาศัยมีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในวัยเรียน พื้นที่ทำงานจึงเป็นที่ต้องการอย่างมาก ทั้งผู้พิพากษาและบุตร แต่จากการศึกษาพบว่าไม่ได้มีการจัดเตรียมพื้นที่ เฉพาะสำหรับทำงาน ทำให้ต้องใช้พื้นที่รับประทานอาหารและรับแขก เป็นพื้นที่สำหรับทำงาน ทำให้ไม่เกิดความเป็นส่วนตัวในการทำงาน และจัดเก็บเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญทางราชการ การขาดพื้นที่เฉพาะสำหรับทำงานนี้เป็นผลจากการขาดความเข้าใจในความต้องการของ ผู้พิพากษาของผู้จัดทำข้อกำหนดในการออกแบบ ทำให้ไม่ได้มีการกำหนดพื้นที่ส่วนนี้ไว้ใน ข้อกำหนดในการออกแบบ (ดูรูปที่ 4.1)

รูปที่ 4.1 พื้นที่ทำงานในส่วนเอนกประสงค์

4.1.1.2 ปัญหาการขาดพื้นที่เก็บของที่เพียงพอ

ห้องชุดพักอาศัยออกแบบมาให้มีพื้นที่เก็บของบริเวณใต้บันไดซึ่งมีขนาดประมาณ 3.00 ตารางเมตร มีความสูงประมาณ 0.80 เมตร ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีขนาดค่อนข้างเล็กและเตี้ย ทำให้ไม่สามารถจัดเก็บอุปกรณ์ และสิ่งของที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้พักอาศัยและครอบครัว ที่ต้องการพื้นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาดบ้าน เครื่องกีฬา เอกสาร ฯลฯ ประกอบกับเป็นการอยู่อาศัยชั่วคราว ผู้พักอาศัยจึงไม่มีการจัดซื้อตู้ หรือชั้นสำหรับเก็บสิ่งของ พื้นที่เก็บของจึงไม่เพียงพอ และต้องเก็บวางตามมุมพื้นที่ห้องส่วนต่างๆ จนทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบและไม่สวยงามในพื้นที่ห้องชุด (ดูรูปที่ 4.2)

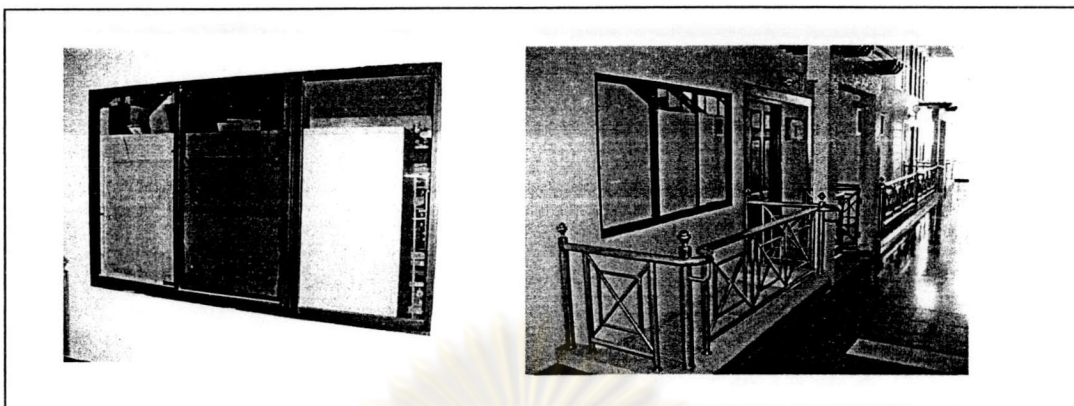

รูปที่ 4.2 พื้นที่เก็บของใต้บันได

4.1.1.3 ปัญหาจากการเลือกใช้วัสดุ

การเลือกใช้วัสดุกระจกใสริมทางเดินนั้นเดิมทีเป็นการออกแบบเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของการระบายอากาศในห้องพัก การเพิ่มปริมาณแสงสว่าง และการเพิ่มพื้นที่การมองเห็นทางเดินภายใน เพื่อให้คนที่พักอาศัยในแต่ละหน่วยสามารถเห็นเหตุการณ์ความเป็นไปในอาคารซึ่งทำให้เกิดระบบการดูแลสอดส่องซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นการช่วยลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นภายในอาคาร

แต่เนื่องจากเลือกใช้วัสดุหน้าต่างบานเลื่อนลูกฟิกกระจกใส ทำให้ภายนอกสามารถมองเห็นภายในจึงเป็นผลให้ขาดความเป็นส่วนตัว ผู้อยู่อาศัยมักแก้ปัญหาด้วยการนำกระดาษมาติดเพื่อบังสายตา ทำให้ภาพรวมของอาคารชุดทั้งหมดเกิดความไม่น่าดู ไม่สวยงาม (ดูรูปที่ 4.3)

รูปที่ 4.3 หน้าต่างบานเลื่อนริมทางเดิน

4.1.1.4 ปัญหาการเปิดช่องโถงบริเวณทางเข้าห้องชุด

จากการศึกษากิจกรรมในช่วงเวลาต่างๆ พบว่าช่วงเวลาตอนเย็นซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังเลิกงานและเลิกเรียน ผู้พักอาศัยจะเดินทางกลับเข้าที่พัก และเริ่มใช้เวลาในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ในอาคาร ทำให้เกิดการใช้พื้นที่ในการเดินผ่านบริเวณทางเดินกลางภายในอาคารมากขึ้น และทำให้เกิดเสียงรบกวนจากการพูดคุย เสียงคนเดิน เสียงเด็กๆ ตะโกนหรือร้องไห้ เสียงการเปิดประตูห้องชุดต่างๆ และเมื่อประกอบกับการที่มีพื้นที่เปิดโถงหน้าห้องชุด ตั้งแต่ชั้นสี่ถึงชั้นห้าทำให้เสียงรบกวนที่เกิดขึ้นดังทะลุต่อกันได้ในหลายๆ ชั้น และเกิดเป็นเสียงก้องต่อกันไป เป็นผลให้เกิดเสียงดัง ทะลุผ่านเข้าทางช่องหน้าต่างริมทางเดินและประตู รบกวนผู้อื่นซึ่งปัญหานี้คาดการณ์ว่าจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีผู้เข้าพักอาศัยเต็มครบทุกหน่วย

นอกจากนี้การเปิดพื้นที่ช่องโถงยังทำให้ผู้พักอาศัยหลายคนเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ในการเดินผ่านช่องโถงเนื่องจากอาจมีของตกหล่น ถึงแม้ว่าจะมีการติดตั้งราวกันตกไว้ก็ยังไม่อาจลดความกังวลลงได้ (ดูรูปที่ 4.4)

รูปที่ 4.4 ปัญหาเสียงรบกวน จากพื้นที่ช่องโถงบริเวณทางเข้าห้องพัก

4.1.1.5 ปัญหาการขาดพื้นที่ซักล้าง

ปัญหาการขาดพื้นที่ซักล้างเป็นปัญหาที่เกิดจากการที่ผู้ออกแบบไม่ได้คำนึงถึงลักษณะการใช้จริงของผู้อยู่อาศัย ที่ต้องการใช้พื้นที่สำหรับซักล้างและตากผ้า เนื่องจากผู้พักอาศัยส่วนใหญ่เป็นผู้พักอาศัยแบบครอบครัว และเห็นว่าการใช้บริการร้านซักรีดเป็นการสิ้นเปลืองจึงไม่ได้รับความนิยม ผู้พักอาศัยส่วนมากยังคงใช้วิธีการการซักล้างแบบปกติเหมือนเมื่ออยู่อาศัยในที่พักแบบแนวราบดังนั้นเมื่อมาอยู่อาศัยในที่พักแบบแนวสูงจึงทำให้เกิดปัญหาในการทำให้พื้นที่ห้องน้ำระบายสกปรก เลอะเทอะ และเกิดปัญหาน้ำรั่วซึม ล้นออกขอบระเบียง และทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ แผงแขวนเสื้อผ้าที่ระเบียงส่งผลให้เกิดภาพลบต่ออาชีพผู้พิพากษา (ดูรูปที่ 4.5)

รูปที่ 4.5 พื้นที่ซักล้างและตากผ้า

4.1.1.6 ปัญหาการใช้งานพื้นที่ระเบียง

จากการสังเกตการณ์การใช้พื้นที่บริเวณระเบียงส่วนพักผ่อนของผู้พักอาศัยในอาคารชุดแห่งนี้ พบว่าเกือบทั้งหมดของผู้พักอาศัยไม่มีการใช้งานพื้นที่ระเบียงที่จัดเตรียมไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้พักอาศัยมีเวลาอยู่ในห้องชุดน้อย ทั้งไม่มีทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม ทำให้ไม่มีการใช้พื้นที่ระเบียง ทำให้พื้นที่เกิดความสกปรกและไม่ได้รับความใส่ใจในการดูแล และกลายเป็นที่สำหรับตั้งวางสิ่งของหรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ทำให้ภาพรวมของอาคารภายนอกดูไม่สวยงาม

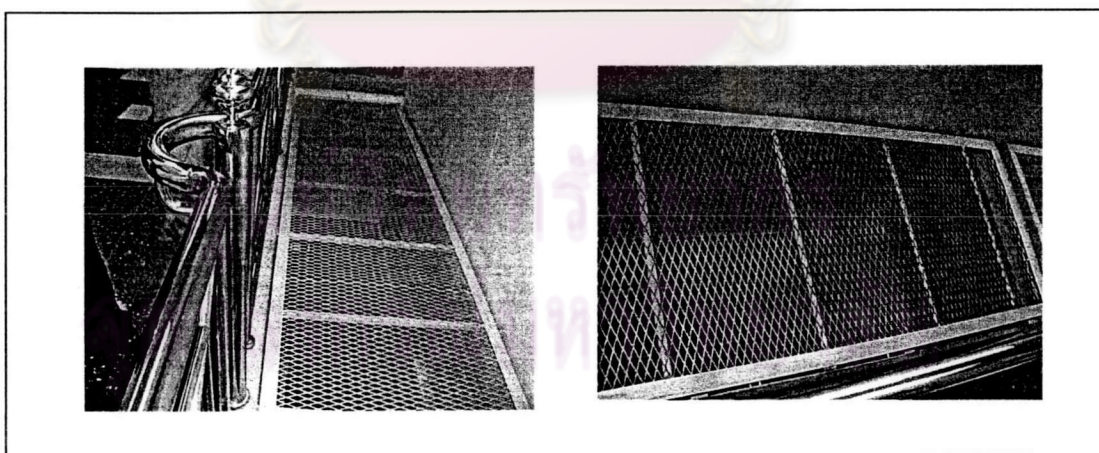
4.1.1.7 ปัญหาความไม่เพียงพอของห้องนอน

จากการสำรวจและสัมภาษณ์ผู้พักอาศัย พบว่ามีผู้พักอาศัยบางกลุ่มต้องการให้มีจำนวนห้องนอนมากขึ้น เนื่องจากมีการนำบริวารเข้ามาพักอาศัยร่วมมากเกินไปเกินการคาดการณ์ของผู้จัดทำข้อกำหนดทางการออกแบบอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ ที่คำนวณว่าจำนวนผู้พักอาศัยต่อ 1 ห้องชุด จะมีจำนวนประมาณ 3-4 คน การที่ผู้พิพากษาบางกลุ่มมีบริวารติดตามมากกว่าข้อกำหนดในการออกแบบและพบว่าผู้พิพากษากลุ่มนี้มีจำนวนน้อย ดังนั้นจึงไม่จัดว่าเป็นความผิดพลาดทางการออกแบบของผู้ออกแบบและผู้จัดทำข้อกำหนดทางการออกแบบ จัดเป็นปัญหาส่วนตัวมิใช่ปัญหาทางกายภาพส่วนรวม

4.1.2 ปัญหาพื้นที่ส่วนกลาง

4.1.2.1 ปัญหาจากการเปิดพื้นที่ช่องโถงบริเวณทางเข้าห้องชุด

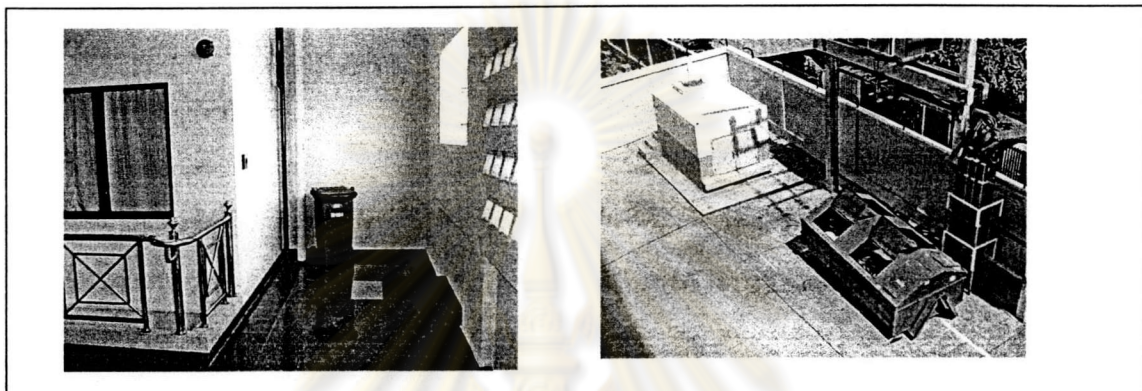
ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เป็นปัญหาที่คล้ายคลึงกับปัญหาการเปิดพื้นที่ช่องโถงบริเวณทางเข้าห้องพัก ในพื้นที่ภายในห้องชุด (ตามหัวข้อ 4.1.1.4) ช่องโถงที่ออกแบบไว้ส่งผลให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการเดิน ทั้งนี้อาจเป็นด้วยการใช้ราวกันตกที่มีความสูงที่ไม่สัมพันธ์กับความรู้สึกในการใช้งานพื้นที่จริง และการเลือกใช้วัสดุราวกันตกแบบโปร่งทำให้ยังคงสภาพช่องโถงริมทางเดินและในพื้นที่ชั้นอาคารที่สูงขึ้นไป ตั้งแต่ชั้น 5-9 ผู้พักอาศัยจะเกิดความรู้สึกหวาดเสียวต่อพื้นที่โถงบริเวณนี้มากขึ้น (ดูรูปที่ 4.6)

รูปที่ 4.6 การเปิดพื้นที่ช่องโถงบริเวณทางเดินกลางด้านติดห้องชุด

4.1.2.2 ปัญหาการขาดพื้นที่ทิ้งขยะในแต่ละชั้น

จากการศึกษาพบว่าผู้พักอาศัยมักพบความไม่สะดวกและความไม่คุ้นเคยในการทิ้งขยะที่ต้องมีการทิ้งรวมกันในแต่ละชั้นก่อนถ่ายออกนอกพื้นที่อาคารชุด นอกจากนี้อาคารไม่มีการจัดเตรียมช่องทิ้งขยะ ทั้งยังไม่มีพื้นที่สำหรับรวบรวมขยะในแต่ละชั้น ทำให้เกิดปัญหาการกองสุมของขยะแห่งบางประเภท เช่น กองกระดาษ หนังสือพิมพ์ หรือถุงขยะเปียกที่วางไว้หน้าห้องพัก สภาพดังกล่าวทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยและเกิดความสกปรก (ดูรูปที่ 4.7)

รูปที่ 4.7 ที่ทิ้งขยะริมทางเดิน ที่ทิ้งขยะรวมชั้นล่าง

4.1.2.3 ปัญหาการขาดพื้นที่จอดจักรยาน

จากการศึกษาพบว่าผู้พักอาศัยในห้องชุดหลายๆ หน่วยที่แม่บ้านหรือ บุตรธิดาในวัยเรียนมักจะมียักรยานสำหรับไปซื้อสิ่งของในระยะใกล้ หรือเพื่อการพักผ่อนในพื้นที่ รอบนอกอาคาร จักรยานที่ใช้งานมักเกิดความสกปรกจากสภาพดิน ฟ้า อากาศ ภายนอกทำให้ไม่สามารถนำเก็บในพื้นที่พักอาศัยได้ จึงต้องจอดทิ้งไว้บริเวณริมทางเดินกลางหรือบริเวณระเบียง ทำให้เกิดความเกะกะต่อผู้ที่เดินผ่านไปมา และทำให้เกิดสภาพความไม่น่าดูขึ้นภายในโครงการพักอาศัย (ดูรูปที่ 4.8)

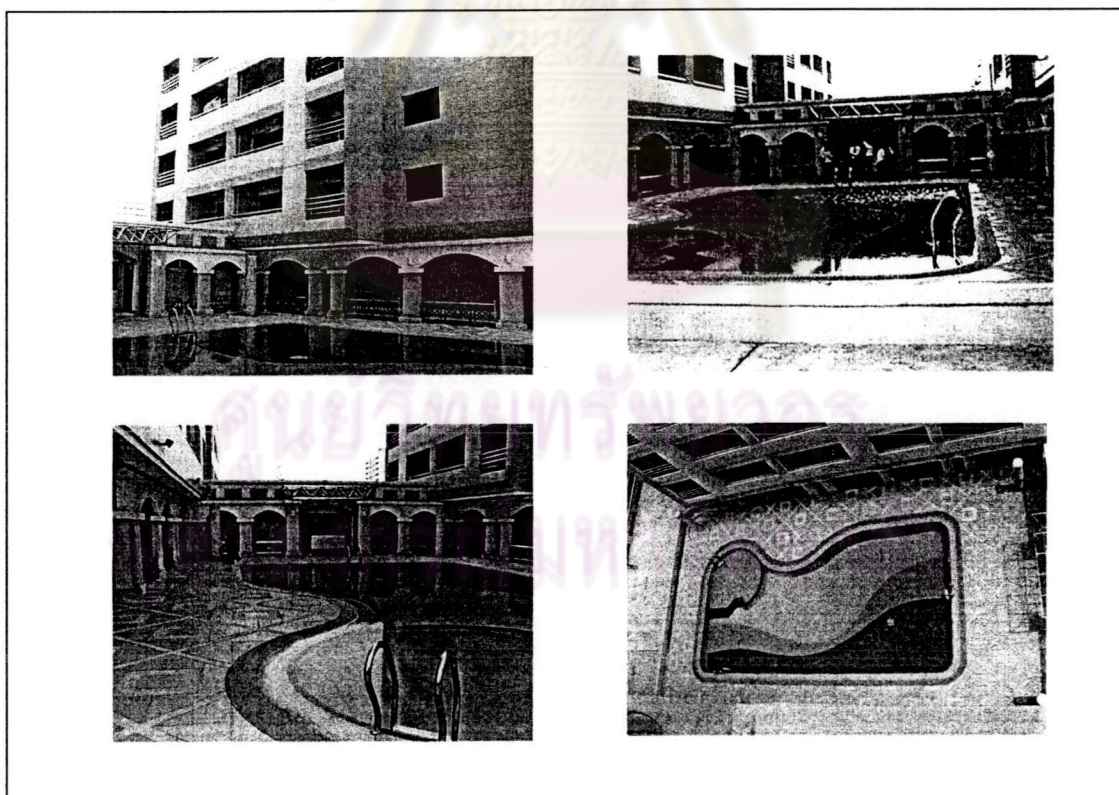
รูปที่ 4.8 การขาดพื้นที่จอดจักรยาน

4.1.3 ปัญหาการใช้งานพื้นที่บริการ

4.1.3.1 ปัญหาสระว่ายน้ำขาดความเป็นส่วนตัว

ในแนวคิดเบื้องต้นสำหรับการกำหนดตำแหน่งสระว่ายน้ำ ผู้ออกแบบกำหนดให้อยู่ในบริเวณพื้นที่ส่วนชั้น 3 โชน C ซึ่งเป็นชั้นบนสุดของ PODIUM เชื่อมต่อกับอาคาร A และอาคาร B เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทางมาใช้งานและเป็นพื้นที่ใกล้กับสวนสันถนาการอื่นๆ อันจะทำให้ผู้พักอาศัย ที่มีความสัมพันธ์แบบครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อนสามารถมาประกอบกิจกรรมเพื่อความบันเทิงร่วมกันได้หลายอย่าง

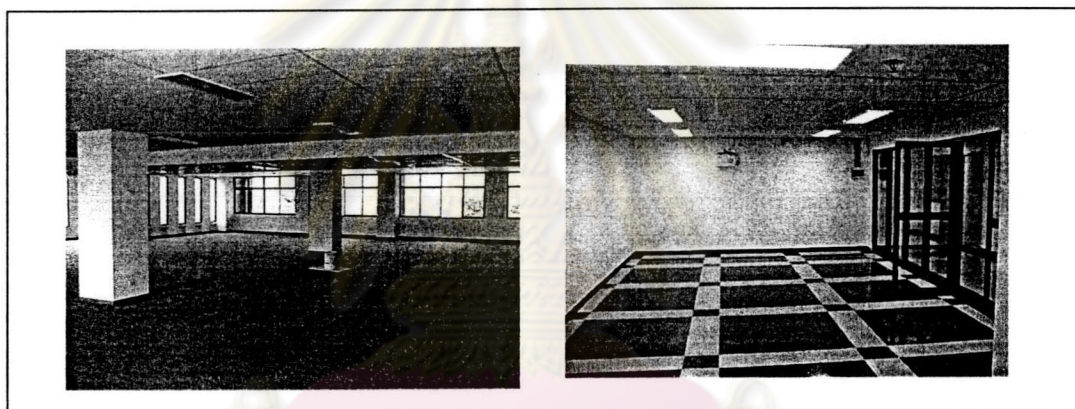
แต่จากการศึกษาพบว่าผู้พักอาศัยมีความต้องการไม่ตรงกับแนวคิดไว้ที่วางไว้ การออกแบบสระว่ายน้ำในตำแหน่งที่มีผู้คนเดินผ่าน หรือเข้ามาใช้งานกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกันและสามารถมองเห็นได้จากหน้าต่างห้องชุดหรือระเบียง ทำให้ผู้ใช้บริการสระว่ายน้ำเกิดความรู้สึกไม่เป็นส่วนตัว ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 พบว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้พบว่าผู้ใช้บริการที่มาใช้สระว่ายน้ำส่วนมากเป็นบุตรหลานของผู้พิพากษาที่พักอาศัยในโครงการ ซึ่งในการมาใช้สระว่ายน้ำต้องมีผู้ปกครองติดตามมาดูแลบริเวณข้างสระว่ายน้ำเป็นประจำ (ดูรูปที่ 4.9)

รูปที่ 4.9 ตำแหน่งสระว่ายน้ำ สระว่ายน้ำมองจากหน้าต่างห้องพัก

4.1.3.2 ปัญหาพื้นที่ส่วนสันทนการ

เนื่องจากอาคารชุดแห่งนี้เป็นอาคารชุดแห่งแรกที่ยกแบบในแนวสูงเพื่อการพักอาศัยของข้าราชการตุลาการ และมีความต้องการเพื่อที่จะสร้างความเป็นส่วนตัวในการพักผ่อน และสร้างความบันเทิงที่สะดวกสบายให้กับข้าราชการตุลาการ ทางผู้จัดทำข้อกำหนดในการออกแบบจึงได้กำหนดให้มีการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับกิจกรรมเพื่อคลายความเครียด เช่น ห้องสนุกเกอร์ ห้องออกกำลังกาย และห้องคาราโอเกะ แต่ทั้งนี้ไม่ได้มีการกำหนดประเภทและจำนวนของอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จะให้ใช้ในพื้นที่ส่วนนี้ เนื่องจากทางสำนักงานศาลยุติธรรมไม่ได้มีการจัดเตรียมงบประมาณส่วนนี้ไว้พร้อมกับงบประมาณการก่อสร้างอาคาร ให้ดังนั้นจึงเป็นปัญหาที่ทำให้ผู้ออกแบบจัดเตรียมพื้นที่ว่างไว้มากเกินกว่าความต้องการและยังไม่มีให้นำอุปกรณ์และเครื่องใช้ที่จำเป็นเข้ามาทำให้พื้นที่ส่วนนี้ทั้งหมดไม่มีการใช้งานในความเป็นจริง (ดูรูปที่ 4.10)

รูปที่ 4.10 ส่วนสันทนการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย